

Innst. 336 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:50 S (2012–2013)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om en nasjonal folkeavstemning om å arrangere OL i Oslo 2022

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstillerne viser til at Oslo kommune har vedtatt lokal folkeavstemning om å arrangere OL i Oslo i 2022 i forbindelse med stortingsvalget 2013. Forslagsstillerne mener en bred folkelig forankring er av stor betydning for en ryddig og demokratisk prosess som sikrer et slikt arrangement den nødvendige legitimitet i befolkningen.

Forslagsstillerne påpeker at da det nå er klarlagt at det er behov for en ubegrenset statsgaranti, og at flere kommuner blir sterkt berørt, bør det gjennomføres en nasjonal folkeavstemning. Forslagsstillerne viser til at risikoen vil ligge hos alle landets skattebetalere gjennom den nødvendige statsgaranti. En statsgaranti bør absolutt forankres bredt på nasjonalt plan, og det kan kun skje ved en folkeavstemning.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det avholdes en nasjonal folkeavstemning samtidig med stortingsvalget i september 2013 om hvorvidt det skal gis statlige garantier og bidrag i forbindelse med en søknad om å arrangere OL og Paralympics i Oslo i 2022.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Gunn Karin Gjul, Kåre Simensen, Arild Stokkan-Grande og Lene Vågslid, fra Fremskrittspartiet, Solveig Horne, Øyvind Korsberg og Ib Thomsen, fra Høyre, Linda C. Hofstad Helleland og Olemic Thommessen, fra Sosialistisk Venstreparti, Rannveig Kvifte Andresen, fra Senterpartiet, Olov Grøtting, og fra Kristelig Folkeparti, Øyvind Håbrekke, viser til representantforslaget samt statsrådets vurdering av forslaget gitt i brev til komiteen datert 15. april 2013 (vedlegg). Komiteen er enig med forlagsstillerne i at et eventuelt OL og Paralympics i Oslo må ha den nødvendige legitimitet i befolkningen for å kunne gjennomføres. Komiteen mener det er viktig med en ryddig og demokratisk prosess både i idrettens egne organer og ellers. En eventuell beslutning om statsgaranti bør forankres bredt på nasjonalt plan.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener hensynet til demokratiske prosesser og god forankring kan ivaretas uten at det arrangeres folkeavstemning, og flertallet mener spørsmålet om statsgaranti og tilskudd til et OL/Paralympics i Norge verken er egnet for, eller er av et slikt omfang at det bør avholdes nasjonal folkeavstemning om saken. Flertallet viser til at det i nyere tid kun har vært avholdt folkeavstemninger to ganger i Norge, begge ganger hvorvidt Norge skulle bli medlem i EF/EU. Flertallet er enig i statsrådets vurdering av at dette er saker som skiller seg vesentlig fra spørsmålet om statsgaranti for OL/Paralympics.

Flertallet viser til at Stortinget, som folkets valgte representanter, har en rett og plikt til å fatte beslutninger på vegne av det norske folk. I et representativt demokrati som Norge er det de folkevalgte oppgave å veie ulike interesser og å fatte beslutninger på vegne av folket. Det er liten tradisjon for å avholde nasjonale folkeavstemninger i Norge, og flertallet viser til at Stortinget er satt til å forvalte en beslutningsmyndighet hvor partiene og den enkelte representant stilles til ansvar gjennom valg. Det er bred tradisjon i Norge for at Stortinget ikke frasier seg dette ansvaret.

Flertallet foreslår at forslaget ikke bifalles.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Oslo kommune har vedtatt lokal folkeavstemning om å arrangere OL/Paralympics i Oslo i 2022 i forbindelse med stortingsvalget 2013. Avholdelse av en folkeavstemning om et så stort arrangement er fornuftig, og særlig fordi slike arrangement krever en betydelig bruk av offentlige midler til formål som ikke berører statens kjerneoppgaver. En bred folkelig forankring er derfor av stor betydning for en ryddig og åpen demokratisk prosess som sikrer et slikt arrangement den nødvendige legitimitet i befolkningen.

Disse medlemmer viser til at erfaringer fra VM på ski i nordiske grener i 2011 viser at Oslo som arrangørkommune kan bidra til svært minnerike idrettsøyeblikk. Det er således forståelig at kommunens bystyre flertall ønsker å forankre et OL/Paralympics bredt i sin befolkning før formell søknad sendes. Disse medlemmer påpeker imidlertid at et OL/Paralympics er av vesentlig større dimensjoner, og omfatter et større område, enn et VM. Når man vet at et OL/Paralympics er planlagt til også å omfatte flere kommuner, og samtidig vil kreve en ubegrenset statsgaranti, er det naturlig for disse medlemmer å reise spørsmål om hvorvidt det er riktig at kun Oslos velgere skal avgjøre dette spørsmålet. Siden det er behov for en ubegrenset statsgaranti, og fordi flere kommuner blir sterkt berørt, mener disse medlemmer at det bør gjennomføres en nasjonal folkeavstemning. Selv om deler av investeringene vil kunne finansiere seg selv ved at deltagerlandsbyer kan selges som leiligheter på det frie marked, og mediesentra også kan selges etter et OL/Paralympics, vil risikoen ligge hos alle landets skattebetalere gjennom den nødvendige statsgaranti. En statsgaranti bør absolutt forankres bredt på nasjo-

nalt plan, og det kan kun skje ved en folkeavstemning.

Disse medlemmer viser til statsrådets brev til Stortinget 15. april 2013 der det fremkommer at regjeringen er negativ til å avholde en åpen og demokratisk nasjonal folkeavstemning. Disse medlemmer registrerer at statsråden ikke begrunner regjeringens svært negative syn på en nasjonal folkeavstemning med annet enn at saken «verken er egnet for, eller av et slikt omfang at det bør underlegges en nasjonal folkeavstemning». Likeledes vises det til at Norge bare har avholdt to nasjonale folkeavstemninger tidligere i nyere tid. Disse to folkeavstemningene hadde svært høy valgdeltakelse på hhv. 79,2 pst. og 89 pst., noe som etter disse medlemmers syn burde tale for en nasjonal folkeavstemning. Disse medlemmer viser til at statsråden mener at en folkeavstemning vil medføre praktiske utfordringer for kommunene. Hvilke praktiske utfordringer det her vises til, fremgår ikke av brevet fra statsråden. Disse medlemmer viser til at Oslo kommune ikke har noen problemer med å gjennomføre folkeavstemningen i forbindelse med stortingsvalget. Disse medlemmer viser til at spørsmål om statsgaranti til et OL/Paralympics over lang tid har vært svært mye omtalt i mediene og har meget stor interesse i den norske befolkningen. Derfor mener disse medlemmer at en nasjonal folkeavstemning er en god og aktiv måte å ivareta demokratiet på, og noe som vil kunne øke interessen for stortingsvalget. Disse medlemmer er tilhengere av mer åpenhet og mer demokrati, og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det avholdes en nasjonal folkeavstemning samtidig med stortingsvalget i september 2013 om hvorvidt det skal gis statlige garantier og bidrag i forbindelse med en søknad om å arrangere OL og Paralympics i Oslo i 2022.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det avholdes en nasjonal folkeavstemning samtidig med stortingsvalget i september 2013 om hvorvidt det skal gis statlige garantier og bidrag i forbindelse med en søknad om å arrangere OL og Paralympics i Oslo i 2022.

Komiteens tilråding

Tilrådingen fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen viser til representantforslaget og til sine merknader, og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:50 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om en nasjonal folkeavstemning om å arrangere OL i Oslo 2022 – bifalles ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 23. mai 2013

Gunn Karin Gjul

leder

Øyvind Håbrekke

ordfører

Vedlegg**Brev fra Kulturdepartementet v/statsråden til familie- og kulturkomiteen,
datert 15. april 2013****Dokument 8:50 S (2012-2013) Representantforslag om en nasjonal folkeavstemning om å arrangere OL i Oslo i 2022.**

Jeg viser til brev av 11. april 2013 fra Familie- og kulturkomiteen der det bes om Kulturdepartementets vurdering av forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om at regjeringen skal legge til rette for at det avholdes en nasjonal folkeavstemning samtidig med stortingsvalget i september 2013 om hvorvidt det skal gis statlige garantier og bidrag i forbindelse med en søknad om å arrangere OL og paralympiske leker (PL) i Oslo i 2022.

Kulturdepartementets vurdering er at spørsmålet om det skal gis statsgaranti og tilskudd til et OL/PL i Norge verken er egnet for, eller av et slikt omfang at det bør underlegges en nasjonal folkeavstemning.

Det er liten tradisjon for å avholde nasjonale folkeavstemninger i Norge. I nyere tid har det vært avholdt slike folkeavstemninger to ganger, i 1972 om Norge skal bli medlem av Det europeiske fellesskap (EF) og i 1994 om Norge skal bli medlem av Den

europæiske union (EU). Dette er saker som skiller seg vesentlig fra spørsmålet om hvorvidt det skal gis statlige garantier og tilskudd til et arrangement. Jeg er derfor av den oppfatning at et spørsmål om støtte til et OL/PL, uavhengig av hvor i Norge dette måtte bli arrangert, ikke er en sak som tilsier bruk av folkeavstemning.

Det vil også være vesentlige praktiske og tidsmessige utfordringer med å kunne avholde en nasjonal folkeavstemning i tilknytning til stortingsvalget til høsten. Det foreligger ikke noe hjemmelsgrunnlag for å avholde folkeavstemninger på nasjonalt nivå. Før en eventuell folkeavstemning om OL/PL kan avholdes, må det vedtas en egen lov om dette, slik det også ble gjort i forbindelse med EU-avstemningen i 1994.

I tillegg vil det være praktiske utfordringer for kommunene som skal gjennomføre en eventuell folkeavstemning samtidig som stortingsvalget, som vil kreve nødvendig tid til planlegging ikke minst for å sikre at en eventuell folkeavstemning ikke vil forstyrre gjennomføringen av stortingsvalget.